

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 1489

гр. София, 13.01.2023 г.

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 156 СЪСТАВ, в закрито заседание на
тринадесети януари през две хиляди двадесет и трета година в следния
състав:

Председател: **ВАСИЛ В. АЛЕКСАНДРОВ**

като разглежда докладваното от **ВАСИЛ В. АЛЕКСАНДРОВ** Гражданско дело
№ 20221110170403 по описа за 2022 година

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

гр. София, 13.01.2023 г.

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, II Г. О., 156-ти състав в закрито заседание на
тринадесети януари през две хиляди и двадесет и трета година, в състав:

РАЙОНЕН СЪДИЯ: ВАСИЛ АЛЕКСАНДРОВ

като разглежда докладваното от съдия Васил Александров **гр. д. № 70403/2022 г.** по описа на
СРС, за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 118, ал. 2 ГПК, във вр. чл. 119, ал. 3 ГПК.

Подадена е искова молба с вх. № 288390/23.12.2022 г. от „Д.....“ ЕАД срещу Т. Б. Е.,
като се претендира заплащане на регресно вземане.

Съдът, при извършена служебна проверка на редовността и допустимостта на
исквата молба намира следното:

От извършена служебно справка НБД „Население“ се установява, че ответникът е с
постоянен и настоящ адрес в община Бяла Слатина, с.

Местната подсъдност е процесуална предпоставка за надлежното упражняване на
правото на иск. При граматическото, систематичното и телеологичното тълкуване на
разпоредбите на чл. 105 ГПК – чл. 117 ГПК следва извод, че местната подсъдност е
относителна положителна процесуална предпоставка, освен в случаите, когато
законодателят не е предвидил изрично, че същата е абсолютна процесуална предпоставка,
доколкото това е свързано с възможността на съда да следи служебно до определен
процесуален момент за нея.

В правилото на чл. 113 ГПК (Изм. – ДВ, **бр. 65 от 2018 г.**, в сила от 7.08.2018 г.) е
предвидено, че исковете на и срещу потребители се предявяват **пред съда, в чийто район се**
намира настоящият адрес на потребителя, а при липса на настоящ адрес – по постоянния.

В правилото на чл. 119, ал. 3 ГПК (Нова – ДВ, бр. 65 от 2018 г., **в сила от 7.08.2018**
г.) е предвидено, че възражение за неподсъдност на делото по чл. 108, ал. 2 ГПК, чл. 113

ГПК и чл. 115, ал. 2 ГПК може да се прави от ответника най-късно в срока за отговор на исковата молба и да се повдига служебно от съда до приключване на първото по делото заседание.

Съгласно § 5 ПЗРЗИД ГПК (ДВ, бр. 65 от 2018 г.) заварените до влизането в сила на този закон съдебни производства се довършват по досегашния ред, независимо от промяната на подсъдността. В случая, тъй като производството пред Софийски районен съд е образувано на 29.12.2022 г., то следва да се приложат новите процесуални разпоредби, т.е. § 5 ПЗРЗИД ГПК не намира приложение в настоящия случай.

Следва да се изясни, че в случая при граматическото, систематическото, телеологичното и историко-политическото тълкуване на правилото на чл. 113 ГПК, настоящият съдебен състав достига до извод, че за разлика от предходната правна уредба, в случая в изброените в чл. 119, ал. 3 ГПК, местната подсъдност се явява абсолютна процесуална предпоставка, което е свързано със служебното правомощие на съда, дори при липса на отвод, да взема отношение за наличието ѝ. Нещо повече, в случая правилото на чл. 113 ГПК, превалира правилото на чл. 105 ГПК, когато се отнася за потребителски спор, какъвто е настоящият случай, доколкото се ищецът е застраховател, а ответника е „ползвател на застрахователни услуги“ по смисъла чл. 2, ал. 2 КЗ, като същото е аналогично и на понятието „потребител на застрахователни услуги“ по отменения КЗ, съответно в тази насока следва да се спазят указанията на **т. 6 от Тълкувателно решение № 1 от 23.12.2015 г. на ВКС по тълк. д. № 1/2014 г., ОСТК**. Като изрично трябва да се изтъкне фактът, че мотивите на ВКС са изцяло съобразени със съображение № 2 от Директива 2009/103/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 г. относно застраховката "Гражданска отговорност" при използването на моторни превозни средства и за контрол върху задължението за сключване на такава застраховка, в което е предвидено, че застраховката „Гражданска отговорност“ по отношение на използването на моторни превозни средства (застраховка на автомобилистите) е особено важна за европейските граждани, независимо дали са застраховани, или са пострадали при произшествие. Застраховката е и от особено значение и за застрахователните предприятия, тъй като представлява голяма част от застрахователните договори, различни от животозастраховането, сключени в Общността. Застраховката на автомобилистите влияе също и на свободното движение на хора и превозни средства. Затова тя следва да бъде ключова цел в действията на Общността в сферата на финансовите услуги, за да подсили и обедини вътрешния пазар в автомобилното застраховане

При граматическото, систематичното и телеологическото тълкуване на правилото на чл. 2, ал. 2 от КЗ следва да се вземе предвид, че по отношение физическите лица, извън рамките на професионалната им или търговската им дейност, при сключването на застрахователни договори, последните ще са потребители по смисъла на ЗЗП и те винаги ще се ползват от по-благоприятната правна регламентация – арт. § 1 ДРЗЗП. Този извод се подкрепя от логиката на самото потребителско законодателство, в което е залегнало схващането, че на потребителите се осигурява един минимален стандарт, под които не би могло да се влоши правното им положение, а само да се надграждат допълнителни права. От телеологическа гледна точка, това разбиране важи с още по-голяма сила в застрахователното право, доколкото застрахователната дейност е специфична, рискова, а трудно обикновеният потребител би могъл да извърши преценка на рисковете, съответно да съобрази клаузите на предложения му застрахователен договор, така както това би могъл да направи застрахователят. Нещо повече, именно за това се заплаща застрахователна премия – за да носи професионалистът съответния риск. Противното тълкуване би обезсмислило целите на КЗ, залегнали в разпоредбата на чл. 2, ал. 1, т. 1 и т. 2 от КЗ – осигуряване защита на интересите на ползвателите на застрахователни услуги; създаване на условия за развитието на стабилен, прозрачен и ефективен застрахователен пазар. Този извод се подкрепя и от използвания от законодателя израз „независимо дали е потребител по смисъла на Закона за

защита на потребителите“ (к.м.), т.е. дори когато е потребител по смисъла на ЗЗП, то същият може и е ползвател на застрахователни услуги по смисъла на КЗ. Нещо повече, изрично в мотивите към законопроекта за КЗ е записано, че „когато в определени случаи защитата, предоставяна с кодекса, се отнася само за тези ползватели, които имат качеството на потребители, това се указва изрично“ (к.м.).

В случая без значение е обстоятелството, че обстоятелството, че с оглед твърденията на ищеца в исковата молба се касае за регресна претенция по чл. 410, ал. 1, т. 3 КЗ. Доколкото регресната претенция е свързана с твърдяното наличието на застрахователно правоотношение между ищеца и трето увредено лице за процесния спор, то ответника е придобил качеството на „ползвател на застрахователни услуги“, което не може в последствие да отпадне само защото претенцията за регресно вземане по чл. 410, ал. 1, т. 3 КЗ. Същото се поражда именно, тъй като страните са се намирали в застрахователно правоотношение, чието случайно договорно съдържание (*accidentalia negotii* – т. к. се касае за допълнителен елемент към застрахователния договор – увреждане от трето незастраховано лице), то при посочените в чл. 410, ал. 1, т. 3 КЗ други предпоставки при което застраховката е в сила, но делинквента следва да понесе неблагоприятните последици. Тоест, правата се черпят именно от наличието на застрахователен договор, като реално и това е причината застрахователят да твърди, че е заплатил застрахователно обезщетение на третото увредено лице, тъй като по този начин той не изпълнява чуждо задължение, а собственото си такива поето по силата на застрахователния договор. Въпреки това, целта на регресното вземане е да се осъществи отговорността на делинквента или неговия застраховател, което обаче е свързано по съществото си (с оглед основанието на иска) не със самия деликт, а с наличието на валидно застрахователно правоотношение по което ищецът е платил застрахователно обезщетение.

В случая е необходимо е да се изясни, че **не следва да се взема предвид** редакцията на чл. 115, ал. 2 ГПК, приложима за подадени след 07.08.2018г. искиви молби, като законодателят е предвидил особени правила относно местната подсъдност на споровете по искиве за обезщетение по Кодекса за застраховането на **увреденото лице срещу застраховател, Гаранционния фонд и Националното бюро на българските автомобилни застрахователи**. Същите искиве се предявяват пред съда, в чийто район към момента на настъпване на застрахователното събитие се намира настоящият или постоянният адрес на ищеца, неговото седалище, или по местонастъпване на застрахователното събитие. Следователно подсъдността по чл. 115, ал.2 ГПК, предвид спецификата на горепосочените искиве, разкрива характеристиките на специална местна подсъдност, която във всички случаи изключва както общата подсъдност по чл. 108, ал.1, изр.1 ГПК – по седалище на ответника при искиве срещу юридическо лице, така и всички други предвидени в ГПК местни подсъдности – чл. 105 и сл. ГПК В рамките на тази специална местна подсъдност са регламентирани алтернативни възможности за предявяване на иска от увреденото лице пред местно компетентен съд измежду изброените – така **Определение от 31.12.2018 г. на ВКС по ч. т. д. № 2917/2018 г. ТК, I Т. О. ;** **Определение № 185/11.03.2019 г. на ВКС по ч. т. д. № 503/2019 г. ТК, II Т. О. ;** **Определение № 136/20.02.2019 г. на ВКС по ч. т. д. № 280/2019 г. ТК, II Т. О. ;** **Определение от № 82/15.02.2019 на ВКС по ч. т. д. № 306/2019 г. ТК, I Т. О.**

Следователно с оглед установения настоящ адрес делото е местно подсъдно на Районен съд – гр. Бяла Слатина, на който съд следва да бъде изпратено по подсъдност, а настоящото производство да бъде прекратено.

Така мотивиран, Софийският районен съд

ОПРЕДЕЛИ:

ОПРЕДЕЛИ:

ПРЕКРАТЯВА производството по **гр. д. № 70403/2022 г.** по описа на СРС, II Г. О., 156-ти състав.

ИЗПРАЩА делото на основание чл. 118, ал. 2 ГПК, във вр. чл. 113 ГПК, по местна подсъдност на Районен съд – гр. Бяла Слатина.

ОПРЕДЕЛЕНИЕТО може да бъде обжалвано в едноседмичен срок от връчването на ищеца с частна жалба пред Софийски градски съд.

Препис от определението да се връчи на ищеца!

РАЙОНЕН СЪДИЯ:

Съдия при Софийски районен съд: _____